tes (viimaseist peamiselt Tartu ülikooli ja koolipoliitika alal). Vapside mässukava toetamine Soome fašistide poolt, mis vahekorra 1935. a. lõpul Eesti ja Soome ajakirjanduse ühe osa vahel teravaks ajas, hoidis ikka veel teatud varju kahe hõimumaa suhete kohal, kuigi mitmed Eesti sõbrad Soomes olid aasta kestel aktiivsed ka pahanduste heakstegemisel.

Kodumaa u s u e l u on kõrvaltvaataja muljete järgi 1936. a. jooksul avaldanud stabiilsust. On jätkunud uue kindlakäelise kirikukorralduse maksmapanek. Kuid ühtlasi hakkas siin kuulduma rohkenevalt arvustavaid hääli liigse tsentralisatsiooni vastu. Niisamuti on leitud, et meie kirik ikka veel pole kujunenud tõeliseks rahvakirikuks, et vana balti pastori vaim otsekui vari liigub kaasa ka nooremate meestega, et pastorid end palgaliste ametnikena tunnevad ega rahva sotsiaalsetest hädadest osa ei võta. Riik ja kirik on ka sel aastal olnud sõbralikus koostöös.

1936. aasta tähtsamaks sündmuseks ideoloogilisel alal võiks pidada vist küll v a p s l i k u v a i m u l õ p l i k k u k o k k u v a r i s e m i s t (eriti mässukatsest osavõtnute protsessis ilmsiks tulnud alatuste jne. tõttu) ja nende pooldajate edenevat lähenemist praeguse valitsuse seisukohtadele.

Sellest ja paljudest teistest seisukohavõttudest ja tunnustest on näha, et üleminekuaja vahendite eesmärgiks seatud seltskonna ideoloogiline konsolideerimine ja vapsluse vägivaldsete võimuhaardetendentside tagasisurumine on õnnestunud. Seega peaks juba algaval aastal saama võimalikuks ka tagasitulek normaalse rahvavalitsusliku ning parlamentaarse korra juurde, mida eriti demokraatiale alati truuks jäänud ringid ootavad juba kauemat aega ja mida vastuvaidlematult nõudis ka 1936. a. rahvahääletus. Alles kui see meil õnnestub, mitte ainult väliselt, vaid ka

Eesti kroonika 1936, lk. 130